

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4P/39/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8521200530
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Danko Majdáková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2021:8521200530.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou Mgr. Dankou Majdákovou v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: L. I., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom T. č. XX, t.č. E. F., ul. O. XX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni, Farbiarska 57, 064 01 Stará Ľubovňa, dieťa rodičov, matka: H. I., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom T. č. XX, t.č. E. F., ul. O. XX, otec: C. F., nar. X.X.XXXX, trvale bytom D., ul. N. XXX/XX, t.č. D. X-F., ul. T. XXX/X, Česká republika, v konaní o začatí z úradnej povinností o zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

- I. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 2P/11/2012 zo dňa 27.5.2014 v III. výroku tak, že výživné pre mal. L. I., nar. XX.X.XXXX zo strany otca C. F., nar. X.X.XXXX sa z v y š u j e zo sumy 27,13 eur mesačne na sumu 200 eur mesačne, ktoré výživné je otec p o v i n ť u hrádzať vždy do 15-tého dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám matky H. I., počnúc dňom 15.4.2021.
- II. Dĺžné výživné za obdobie od 15.4.2021 do 22.6.2021 v celkovej sume 206,66 eur je otec dieťaťa, C. F. povinný uhradiť do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.
- III. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Uznesením sp. zn. 4P/82/2019 zo dňa 15.4.2021 súd začal konanie z úradnej povinnosti o zvýšenie výživného keďže doposiaľ stanovené výživné nedosahuje sumu minimálneho výživného.
2. Súd uznesením č.k. 4P/39/2021-9 zo dňa 3.5.2021 ustanovil maloletému dieťaťu kolízneho opatrovníka Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni.
3. Súd poučil účastníkov konania o ich procesných právach a povinnostiach, vyzval ich na zdokladovanie svojich osobných, majetkových a zárobkových pomerov.
4. Na pojednávanie sa otec dieťaťa napriek riadne a včas doručenému predvolaniu nedostavil, svoju neúčast' nijako neospravedlnil, preto súd v súlade s § 180 C.s.p. pojednával v jeho neprítomnosti.
5. Matka dieťaťa na pojednávaní navrhla zvýšiť výživne na sumu 200 eur mesačne, opísala aká zmena pomerov od poslednej úpravy výživného nastala na jej strane ako aj na strane maloletého dieťaťa. Uviedla, že otec sa so synom nestretáva, odo dňa začatia konania jej na výživu dieťaťa zaplatil sumu 300 eur.

6. Kolízny opatrovník na pojednávaní navrhol výživné zvýšiť na sumu 200 eur odo dňa začatia konania, nakoľko má za to, že dieťa má vyššie výdaje, ktoré súvisia s jeho vývinom, voľnočasovými aktivitami a vzdelaním. Zdôraznil, že sociálnym šetrením neboli zistené nedostatky v starostlivosti matky o dieťaťa.

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámil sa s obsahom listinných dôkazov tvoriacich obsah spisu ako aj s obsahom spisu tunajšieho súdu sp. zn. 4P/82/2019, týkajúce sa starostlivosti súdu o maloleté dieťa, na základe čoho ustálil nasledovný skutkový stav :

8. Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 2P/11/2021154 zo dňa 27.5.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 18.6.2014, súd prvým výrokom určil, že odporca, C. F. je otcom mal. L., druhým výrokom mal. L. zveril do osobnej starostlivosti matky, tretím výrokom zavial odporcu platením výživného odo dňa 1.7.2013 v sume 27,13 eur mesačne, štvrtým výrokom určil dlžné výživné, piatym výrokom v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, šiestym výrokom uložil odporcovi povinnosť nahradiť navrhovateľke trovy konania v rozsahu 100 %, siedmym výrokom uložil odporcovi povinnosť nahradiť trovy štátu a ôsmym výrokom uložil odporcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh.

9. V čase poslednej úpravy výživného matka dieťaťa bola nezamestnaná, evidovaná úradom práce, poberala preddavkovo dávku v hmotnej núdzi 114,50 eur, okrem mal. L. mala ešte tri vyživovacie povinnosti. Bývala pri babke, náklady na bývanie predstavovali sumu 50 eur mesačne.

10. V súčasnosti matka dieťaťa je od 12.10.2020 zamestnaná v spoločnosti Panasonic Industrial Devices Slovakia s.r.o. s príjmom cca 670 eur mesačne poberá prídavky na 4 detí a výživné od ich otcov. Spolu s deťmi býva v podnájme v trojizbovom byte za ktorý mesačne platí 400 eur. Je zdravá.

11. Otec dieťaťa v čase poslednej úpravy výživného od 29.2.2012 bol vo výkone trestu odňatia slobody v Českej republike, vo výkone trestu nebol pracovne zaradený. Pred nástupom na výkon trestu odňatia slobody podnikal ako živnostník v oblasti stavebníctva s príjmom cca 20 000 až 30 000 Kč mesačne.

12. Otec dieťaťa napriek opakovaným výzvam, svoje osobné, majetkové a zárobkové pomery súdu nepreukázal. Kolíznemu opatrovníkovi otec tvrdil, že pracuje ako samostatne zárobkovo činná osoba v oblasti dokončovacích prác v Českej republike, jeho príjem je cca 2 500 eur mesačne. Býva v podnájme v Prahe kde uhrádza nájomné vo výške 20 000 Kč mesačne na polovicu s priateľkou. Súd zistil, že otec dieťaťa bol v období od 8.11.2019 do 31.1.2020 zamestnancom spoločnosti EndyMax, s.r.o. so sídlom Bardejov s vymeriavacím základom cca 507 eur mesačne (lustrácia v SP čl. 16 spisu). Z opisu mzdového listu za uvedené obdobie (čl. 20- 22 spisu) vyplýva, že na jeho účet za uvedené obdobie vrátane stravného a cestovného zamestnávateľ poukázal v priemerne 1173 eur mesačne.

13. V čase poslednej úpravy mal. L. mal 5 rokov, navštevoval materskú škôlku, bol zdravý, matka na jeho starostlivosť mala bežné výdaje.

14. V súčasnosti mal. L. navštevuje X. ročník základnej školy, je zdravý, prekonal bežné detské ochorenia. Celkové náklady na jeho starostlivosť matka vyčísliła sumou 247 eur mesačne.

15. Otec sa s mal. L. nestretáva, nevideli sa asi 15 mesiacov, za obdobie od začatia tohto konania na výživu dieťaťa uhradil spolu 300 eur.

Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

16. Podľa § 24 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine (ďalej len ZoR) súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

17. Podľa § 36 ods. 1 ZoR rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.6) Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

18. Podľa § 62 ods. 1 (ďalej len ZoR), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

19. Podľa § 62 ods. 2 ZoR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

20. Podľa § 62 ods. 3 ZoR každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

21. Podľa § 65 ods. 1 ZoR ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

22. Podľa § 75 ods. 1 ZoR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

23. Podľa § 78 ods. 1 ZoR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

24. Podľa § 78 ods. 2 ZoR ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

25. Podľa § 78 ods. 3 ZoR pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

26. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len C.m.p.) na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

27. Podľa § 217 ods. 1 prvá veta Civilného sporového poriadku (ďalej len C.s.p.) pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

28. Podľa § 230 C.s.p. ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať rozhodovať znova.

29. Podľa § 121 C.m.p. rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Právne posúdenie vecí:

30. Predmetom konania je zvýšenie výživného zo strany otca dieťaťa, keďže doposiaľ stanovené výživné nezodpovedá sume zákonného minimálneho výživného, matka navrhla zvýšiť výživné na sumu 200 eur mesačne, otec dieťaťa pred kolíznym opatrovníkom s takýmto návrhom súhlasil, rovnako aj kolízny opatrovník navrhol zvýšiť výživné na sumu 200 eur mesačne.

31. Naposledy bolo o výživnom pre maloletého právoplatne rozhodnuté v júni 2014 teda pred siedmymi rokmi.

32. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom trvá do času kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Táto schopnosť závisí od toho, kedy sa dieťa stáva spôsobilým uhrádzať svoje odôvodnené potreby z odmeny

za vlastnú prácu takej povahy, ktorá zodpovedá jeho fyzickým a duševným predpokladom a potrebám spoločnosti.

33. Je nesporné, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Výživné má vždy prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri určení výšky výživného sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti, ako aj majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen subjektívnymi vlastnosťami.

34. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení hmotnoprávnym podmienkou toho, aby súd mohol o veci opakovane rozhodnúť (znížiť resp. zvýšiť výživné pre dieťa) je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku.

35. Matka mal. dieťaťa odôvodňuje potrebu zvýšenia výživného uplynutím času, nástupom na základnú školu, ako aj podstatným zvýšením nákladov nielen na starostlivosť o mal. L., ale aj nákladov na bývanie a chod domácností.

36. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že od poslednej úpravy výživného t.j. od júna 2014 došlo k zmene pomerov tak na strane rodičov ako aj na strane mal. L.. Matka sa zamestnala, dosahuje príjem cca 670 eur mesačne. Zvýšili sa jej náklady na bývanie, býva v podnájme za ktorý uhrádza cca 400 eur mesačne, taktiež sa jej zvýšili náklady na chod domácností. Pomery otca dieťaťa sa nepodarilo zistiť, keďže otec dieťaťa odignoroval výzvu súdu na ich preukázanie. Súd mal preukázané, že v rokoch 2019 a 2020 pracoval v spoločnosti EndyMax s.r.o, v ktorej dosahoval mesačný príjem cca 1173 eur, pred kolíznym opatrovníkom uviedol, že pracuje na živosť s príjmom cca 2 500 eur mesačne. V čase poslednej úpravy výživného bol vo výkone trestu odňatia slobody, bol bez príjmu. Mal. L. je už žiakom druhého stupňa základnej školy (bude žiakom 8. ročníka), čo samo o sebe predstavuje vyššie náklady ako v čase poslednej úpravy výživného, keď navštevoval materskú škôlku, bol vo veku 5 rokov. Od poslednej úpravy výživného uplynula už dosť dlhá doba, viac ako 6 rokov. Mal. L. vyrástol a úmerne veku sa podstatne zvýšili náklady spojené s uspokojovaním jeho odôvodnených hmotných potrieb, ako je ošatenie, obuv, jedlo, ale aj školské potreby a pod.

37. Za daného stavu má súd za to, že je potrebné výživné pre mal. L. zvýšiť. Súd pri rozhodovaní o zvýšení výživného zohľadnil potreby mal. L., ako aj možnosti a schopnosti povinného - otca a má za to, že týmto kritériám zodpovedá suma 200 eur mesačne, za situácie keď otec sám pred kolíznym opatrovníkom so zvýšením výživného na takúto sumu súhlasil. Matka náklady na starostlivosť o mal. L. vyčíslila sumou cca 250 eur mesačne, súd má za to, že táto suma je vzhľadom na vek, zdravotný stav a záujmy maloletého primeraná.

38. V zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine je pri každom rozhodovaní o vyživovacej povinnosti povinného voči dieťaťu rozhodujúci príjem, ktorý by rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje. Ak sa tvrdený príjem javí ako nepravdivý, je povinnosťou súdu prihliadnuť na celkové majetkové pomery a tzv. potencialitu príjmov, t.j. k jeho zjavne nevyužitým schopnostiam. Súd má za to, že otec maloletého je objektívne schopný dosahovať príjem dostatočný pre plnenie vyživovacej povinnosti voči mal. L. v rozsahu 200 eur mesačne, pretože disponuje takými schopnosťami a skúsenosťami, ktoré by mohol adekvátne zúročiť. Príjem otca sa súdu napriek opakovaným výzvam nepodarilo zistiť, avšak súd je presvedčený, keďže otec pred kolíznym opatrovníkom súhlasil s výživným v sume 200 eur, že otec dosahuje dostatočným príjmom, aby synovi prispieval na výživu touto sumou. Výdavky či iné náklady nie je samo o sebe možné z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti zohľadňovať, nakoľko výživné má prednosť pred všetkými ostatnými výdavkami rodičov, a taktiež nie je možné pri určení výšky výživného zohľadňovať bežné náklady na domácnosť (ktoré sú na strane oboch rodičov). Keďže plnenie vyživovacej povinnosti je prvoradou zákonnou povinnosťou rodičov, rodič je povinný plne rešpektovať vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerniť tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené. Súd poznamenáva, že je povinnosťou druhého rodiča - ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, teda otca, aby hľadal všetky možnosti, svoje rezervy, tak aby svojmu dieťaťu poskytol stanovený rozsah vyživovacej povinnosti (200 eur mesačne), ktorý podľa názoru súdu zodpovedá odôvodneným potrebám mal. dieťaťa.

39. Súd dáva do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 4Tdo 250/12 z 18.4.2012 z ktorého okrem iného vyplýva, že splodenie dieťaťa nie je šport ani zábava, aj keď sa to na začiatku niektorým jedincom tak zdá. V skutočnosti budúci rodič splodením dieťaťa preberá na seba povinnosť a zodpovednosť, ktorá ho bude prevádzať po celý ďalší život, niekedy až do jeho vlastnej smrti. Preto je dôležité, aby sa choval tak, aby svojím záväzkom a povinnostiam dokázal vždy a za každých okolností čeliť.

40. Počiatok zvýšenia vyživovacej povinnosti súd určil odo dňa začatia konania v zmysle § 77 ods. 1 Zákona o rodine, keďže nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by mal priznať výživné pred týmto dňom, t.j. pred dňom 15.4.2021.

41. Súd zároveň zaviazal otca mal. dieťaťa zaplatiť dlžné výživné za obdobie od 15.4.2021 do 22.6.2021 vo výške 206,66 eur, do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

42. Súd pri výpočte dlžného výživného vychádzal zo zvýšeného priznaného mesačného výživného v sume 200 eur, čo za uvedené obdobie činí sumu 206,66 eur (4/2020- 16 dní, čo je 106,66 eur, 5-6/2021 - 2x200 čo je 506,66). Matka uviedla, že otec má za uvedené obdobie uhradenú sumu 300 eur. Teda dlžné výživné za uvedené obdobie činí 206,66 eur (nárok 506,66eur - úhrada a 300 eur).

Trovy konania

43. Podľa § 52 C.m.p. žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

44. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 C.m.p. v zmysle ktorého, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.).

Prokurátor môže podať odvolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 361 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 1,2 C.m.p.)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 63 C.m.p.)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Matka dieťaťa a kolízny opatrovník sa vzdali odvolania voči všetkým výrokom tohto rozsudku.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, v ktorej bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku. Exekúciu možno vykonať zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, príkazom pohľadávky, predajom hnuiteľných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.